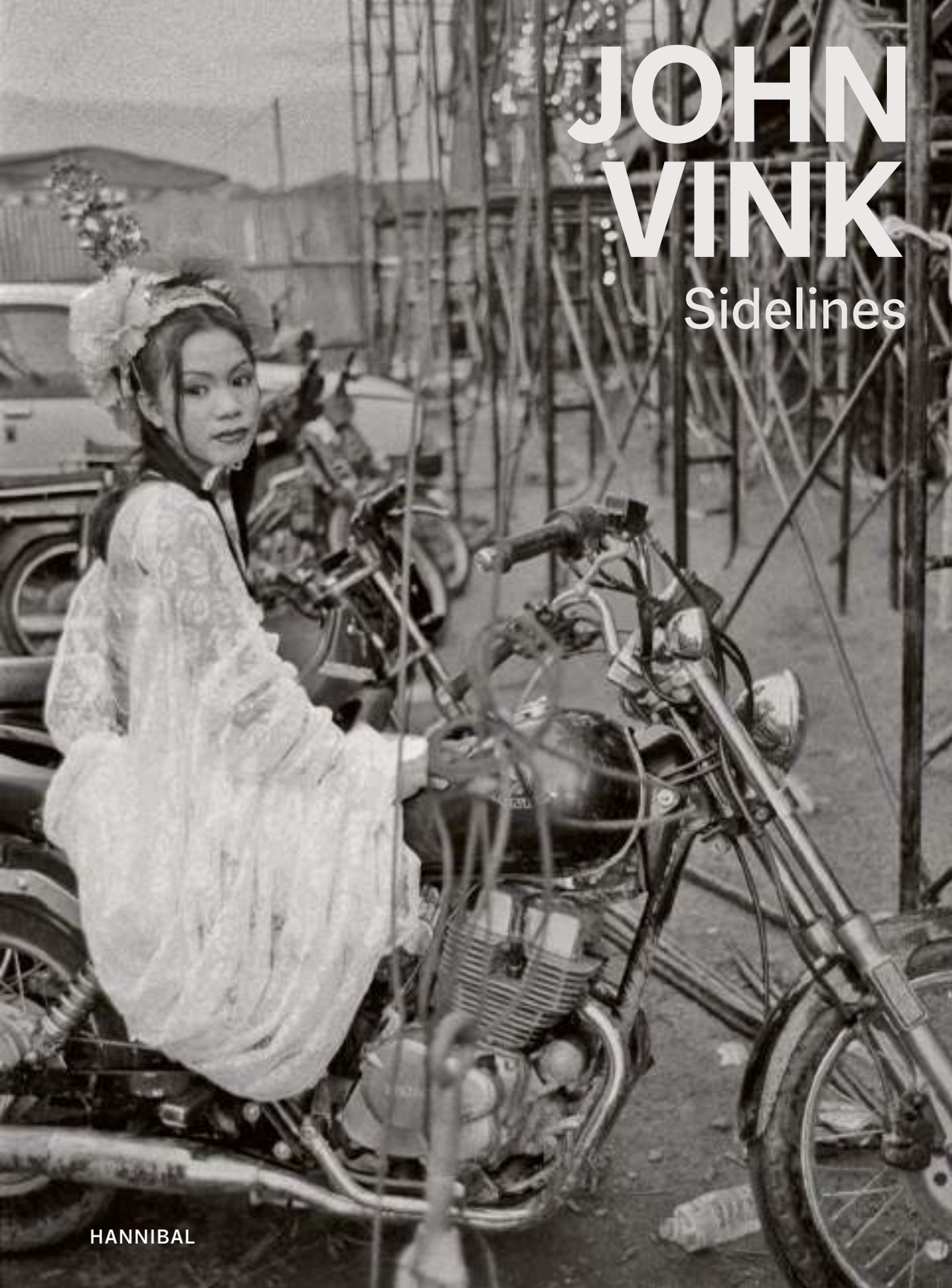

JOHN VINK

Sidelines

HANNIBAL

JOHN VINK

Sidelines

*En toen deze nieuwsgierigheid
bevredigd raakte, werd het helaas
een soort onrust... de onrust van
wie tussen twee werelden komt te
staan, en ten slotte tot geen van
beide meer behoort.*

— Louis Paul Boon
De paradijsvogel (1958)

*Et lorsque cette curiosité fut as-
souvie, elle devint hélas une sorte
d'inquiétude... l'inquiétude de celui
qui se retrouve entre deux mondes,
et finalement n'appartient plus à
aucun d'eux.*

— Louis Paul Boon
L'Oiseau Paradis (1958)

*And when this curiosity was satisfied,
it unfortunately became a kind of worry...
the worry of someone who finds himself
between two worlds, and ultimately no
longer belongs to either of them.*

— Louis Paul Boon, *The Bird of Paradise* (1958)

Voorwoord

Sidelines (Zijlijnen)

De zijlijnen die ik zie bevinden zich op de scheidingslijnen tussen rust en chaos, tussen kalmte en rumoer, tussen veiligheid en gevaar, tussen zekerheid en twijfel. Je speelt of je kijkt, je neemt deel of niet, je voldoet aan verschillende regels naargelang de kant waar je je bevindt. De zijlijnen zijn verloren valleien, ruimtes vlak voor of vlak na een oorlog, coherente maar weinig spectaculaire levensroutes. Bijna altijd gaat het over het behoren tot een gebied, een land, een cultuur of, integendeel, over een ontworteling, een breuk, over het ontkennen van een identiteit. *Zijlijnen* is een stippellijn die door een landschap trekt.

Zijlijnen is ook de beschrijving van mijn eigen reisroute, en laat evenzeer de aan-enrijging van keuzes zien als de begane vergissingen, onoplettendheden, luiheden. *Zijlijnen* gaat over wat overblijft van wat bewust verkozen werd om gefotografeerd of niet gefotografeerd te worden, of over wat niet gefotografeerd kón worden. Door die zijlijnen te zien heb ik ten slotte het gevoel zelf ook op een zijlijn te zitten.

Een foto zet een portie tijd op een zijspoor, te benuttigen voor later, wanneer het geheugen faalt of om een herinnering te staven. En daar ben ik aangekomen: een fragment achterlatend, alleen nog een referentie over een tijdperk.

Avant-propos

Sidelines (Lignes de touche)

Mes lignes de touche tracent une frontière entre paix et chaos, calme et bruit, sécurité et danger, certitude et doute. On joue ou on regarde, on participe ou non, on obéit à des règles différentes selon le côté où l'on se trouve. Les lignes de touche sont ces vallées perdues, ces moments qui précèdent ou suivent immédiatement une guerre, ces parcours de vie cohérents, mais peu spectaculaires. Presque toujours, il est question d'appartenance à un territoire, à un pays, à une culture ou, au contraire, de déracinement, de rupture, de négation d'une identité. *Lignes de touche* est un chemin en pointillé qui traverse un paysage.

Lignes de touche est aussi la description de mon propre itinéraire, montrant autant l'enchaînement des choix que les erreurs, les oublis, les paresseuses. *Lignes de touche* traite de ce qui reste après que l'on a laissé de côté ce que l'on a choisi de ne pas photographier ou ce qui ne peut pas l'être. À force de les regarder, j'ai le sentiment de me trouver moi-même sur l'une de ces lignes.

Une photographie met en réserve une portion de temps à utiliser plus tard, lorsque la mémoire défaille ou que l'on veut étayer un souvenir. Et c'est là où j'en suis arrivé : je laisse derrière moi un fragment, simple référence à une époque.

Introduction

Sidelines

The sidelines I see are found on the boundary between peace and chaos, between silence and noise, between safety and danger, between certainty and doubt. You're playing or watching, you're participating or not, you comply with different rules depending on which side you're on. The sidelines are lost valleys, moments just before or just after a war, coherent but unremarkable life paths. The focus is almost always on belonging to an area, a country, a culture... or the opposite: being lost and displaced, wrenched away, the loss of an identity. *Sidelines* – a series of dotted lines that run through a landscape.

Sidelines is also a description of my own journey, showing the chain of decisions as well as the slip-ups, missed opportunities and lazy choices. *Sidelines* is about what is left after deliberate choices to photograph or not to photograph have been made, and about what could not be photographed. By having seen those sidelines, in the end, I too feel like I am sitting on a sideline.

A photo sets a portion of time to one side, to be called upon later to reinforce memories that are starting to fade. And that's where I am now: leaving behind fragments, references to specific points in time.

Between belonging and being lost

Rik Van Puymbroeck

“Among the misfortunes of exile, anxiety of the unfamiliar holds a prominent place,” wrote Czesław Miłosz in an essay introducing Josef Koudelka’s book *Exiles*. In much the same way as the photographer recorded the world in black-and-white imagery, the Polish-American author sought words to describe that world. Carefully weighed words, with contrasts similar to the ones Koudelka had laid on paper in his darkroom.

And it turns out we are all exiles. Exiled to a life where a glass of Orval beer is Belgium. A clay house is Niger. A television on a wooden crate, Laos. Criss-crossed lines of mud on the back of a boy, Cambodia. A coffin in the snow, Romania. Or we have just been banished from our own world, in a flight from violence, hunger, deprivation, politics, poverty. Hopelessness as a reason to travel. Homelessness and a sense of loss feed a desire for points of recognition. Recognition that you are human.

It is on the sidelines of that world that John Vink casts his eye to see what he can see. As he says, everything revolves around belonging and everything revolves around being lost. All his travels. All his expeditions. All the pictures he captured by pressing a button. All the contact sheets cut up. They are all about the same thing. About belonging to a country, a place, a culture. Or about missing it. Being cast adrift.

If there is water, you stay.
Without water, you leave.
If you command the mountains, you stay.
If they’re too high, you leave.
If there is democracy, you stay.
When you’re under attack, you run for your life.

It is the search for a home that we all have in common. A place where it all begins and where it also ends.

But where does a photographer begin? How is he born? The newspaper *Het Laatste Nieuws* was run by Vink’s father, so that’s what he grew up with and what he read for the news. Not for the pictures. On his occasional visits to the newspaper buildings he would sniff the smell of the editorial offices and the printing press. “It was, indeed, where I caught the bug.” But in the Vink family’s basement there also stood piles of *Life* magazine. Looking, browsing and searching through them, he trained his eye. Paying heed to the details and composition of David Douglas Duncan in the Korean War, for example. Images of GIs in the mud and of heroism—photos that remain powerful to this day. Sharp. To the point. Focused. He now knows first-hand how difficult that must have been. The soldiers were cold, which means the photographer was cold. The photographer, too, was covered in mud.

It is interesting to revisit the photographs of David Douglas Duncan. What did the boy in the Brussels basement see that struck him so? Maybe it was the look in the eyes of the GIs, so flat, full of bottomless fatigue and a longing for humanity. There is a quote from Duncan that is still doing the rounds on the internet today. He spoke to a soldier and asked, “...if I were God, what would you want for Christmas? He just looked up into the sky and said, ‘Give me tomorrow.’” The soldier was uprooted, far from the Thanksgiving turkey, far from the Christmas tree in Kansas, or Minnesota, or Iowa. What he did have was that fear that, along with the cold, the photographer shared with him. Together they hoped more than anything for the certainty of another day.

John Vink never became a war photographer, but a seed was planted in that Korean mud that flourished into a black-and-white world. The world that is revealed in this book, page after page. A world that, like life, was often determined by chance. Still in colour when he began at the age of eighteen, he would sit in the corners of Francorchamps or the Zolder circuit with Michel Vanden Eeckhoudt to take photos with a telephoto lens of sports cars racing past for *Virage Auto*. These were the first of his pictures to be published.

Beginnings.

The early years: Belgium, Italy, the World Cup in Mexico, the Tour de France. Where nostalgia reigns and Vink starts making his visual stories from the sidelines: *joie de vivre* and its exuberance, but also routine and unguarded moments.

De beginjaren: België, Italië, de Mundial in Mexico, de Tour de France. Waar nostalgie troef is en Vink start met beeldverhalen vanaf de zijlijn: *joie de vivre* en haar uitpattingen, maar ook routine en onbewaakte momenten.

Les premières années : la Belgique, l'Italie, le Mundial au Mexique, le Tour de France. Là où la nostalgie l'emporte et où Vink se lance dans des récits visuels saisis depuis la ligne de touche : la *joie de vivre* et l'exubérance, mais aussi la routine et les moments où on baisse la garde.

Sahel.

Vink moved on to the Sahel, a region in Africa that suffered dramatic water shortages. His project, *Water in the Sahel* (1985–1987), for which he received the W. Eugene Smith Grant in 1986, shows both the inventive water management practices and the resilience of the local population.

Vink trekt naar de Sahel, een regio in Afrika die kreunt onder dramatische waterschaarste. Zijn project *Water in the Sahel* (1985–1987) legt zowel het inventieve watermanagement als de veerkracht van de lokale bevolking vast. Vink ontvangt hiervoor in 1986 de Eugene Smith-prijs.

Vink se rend au Sahel, une région d'Afrique qui souffre d'une pénurie d'eau dramatique. Son projet *Water in the Sahel* (1985–1987) illustre à la fois la gestion inventive de cette ressource et la résilience de la population locale. Il sera couronné par le prix Eugene Smith en 1986.

Turmoil.

Vink finds his way into the midst of news events: the Velvet Revolution in Czechoslovakia (1989), the fall of Ceaușescu during the Romanian Revolution (1989), the tsunami in Indonesia (2004), etc. We see resistance, rebellion, silence and reconstruction.

Vink bevindt zich in het midden van de actualiteit: de Fluwelen Revolutie (1989) in Tsjechoslovakije, de val van Ceaușescu (1989) tijdens de Roemeense Revolutie, de tsunami in Indonesië (2004)... We zien verzet, oproer, verstomming en heropbouw.

Vink est au cœur de l'actualité : la révolution de velours (1989) en Tchécoslovaquie, la chute de Ceaușescu (1989) lors de la révolution roumaine, le tsunami en Indonésie (2004)... Ses photos captent la résistance, le chaos, le désarroi et la reconstruction.

Cambodia.

Cambodia, 1989 and 1991. Vink shows the country and its people after the Khmer Rouge reign of terror (1975–1979), the Vietnamese invasion of 1978, and the guerrilla and civil wars of the 1980s and 1990s. Cambodia is to become definitive for Vink's oeuvre: he would later live there for sixteen years.

Cambodja in 1989 en 1991. Vink toont het land en zijn bevolking na het schrikbewind van de Rode Khmer (1975–1979), de inval van Vietnam in 1978 en de guerrilla- en burgeroorlogen van de jaren 80 en 90. Cambodja zal zeer bepalend zijn voor Vink's oeuvre: hij zal er later zestien jaar lang blijven.

Le Cambodge en 1989 et en 1991. Vink montre le pays et son peuple après le régime de terreur des Khmers rouges (1975–1979), l'invasion vietnamienne de 1978 et la guérilla, les guerres civiles des années 1980 et 1990. Ce pays exercera une grande influence sur son œuvre : plus tard, il y passera seize années.

Heimat.

Vink's travels and their sidelines converge. Vink seeks peace and quiet, returns, and we are shown his two sanctuaries: Cambodia and Belgium. Cambodia, 35 years after that first encounter, an autocracy with increasing economic prosperity and the consumerism that comes with it. Belgium, *ons Belgiëkske*, that Vink always comes home to.

Vinks reisroutes en hun zijlijnen komen samen. Vink zoekt rust, keert terug, en we zien zijn twee toevluchtsoorden: Cambodja en België. Cambodja, 35 jaar na de eerste kennismaking, een autocratie met meer economische welvaart en bijbehorend consumentisme. België, 'ons Belgiëkske', waar Vink toch steeds weer thuiskomt.

Les itinéraires de Vink et ses lignes de touche se rejoignent. Vink cherche la quiétude, revient, et nous voyons ses deux refuges : le Cambodge et la Belgique. Le Cambodge, 35 ans après la première rencontre, une autocratie plus prospère, mais aussi plus consumériste. La Belgique, « notre petite Belgique », où Vink revient pourtant toujours.

Captions

P. 6-7
USA, Colorado, 30-04-1986.
Self-portrait in a freight car
crossing the USA.

Beginnings

P. 20-21
BELGIUM, Gembloux, 19-05-1974.
Farmers clearing a beetroot field.

P. 22-23
BELGIUM, Maurage, 13-01-1980.
A technical assistant waiting for
his rider at a cyclo-cross race.

P. 24-25
BELGIUM, Belceil, 13-07-1980.
A rainy procession.

P. 26-27
BELGIUM, Fleurus, 11-04-1982.
A roller-skate group during a
parade at a festival.

P. 28-29
BELGIUM, Brussels, 27-02-83.
A guinea pig at a beauty fair.

P. 30-31
BELGIUM, Spa, 09-09-1978.
A dance contest.

P. 32-33
BELGIUM, Hakendover,
18-04-1982. Crowd leaving a
procession and an open-air Mass.

P. 34-35
FRANCE, Villard-de-Lans,
11-07-1985. Spectators enjoying
a meal and the race during a time
trial at the Tour de France.

P. 36-37
BELGIUM, Fleurus, 11-04-1982.
Kissing youths during the annual
festival.

P. 38
BELGIUM, Binche, 04-03-1984.
Carnival.

P. 39
ITALY, Naples, 21-04-1984.
A funeral.

P. 40
BELGIUM, Sint-Anna-Pede,
24-07-1982. A fan waiting for
a bicycle race to pass by.

P. 41
ITALY, Pomarico, 12-05-1983.
Drying laundry.

P. 42-43
ITALY, Perugia, 31-08-1982.
Waiting waiter.

P. 44-45
ITALY, Naples, 14-04-1984.
Ships leaving for Capri.

P. 46-47
MEXICO, Mexico DF, 02-06-1986.
Olympic stadium during a match
at the '86 World Cup.

Sahel

P. 50-51
NIGER, Tamaske, 21-01-1987.
Women from a village take part in
a programme to stabilise the land,
reduce soil erosion and facilitate
water infiltration to improve
groundwater levels.

P. 53
BURKINA FASO, Tin-Akoff,
06-03-1985. Filling goatskins
with water from a pond close to
the Malian border.

P. 54
NIGER, Koungo Kore, 14-12-1985.
Granaries to store millet.

P. 55
MALI, Taboye, 21-12-1985.
Playing games.

P. 56
NIGER, Fari Béri, 27-01-1987.
Rehabilitation of a well drilled by
the European Development Fund.

P. 57
MALI, Tondibi, 03-02-1987.
Women grinding millet seeds
to provide meals for the people
from the cooperative working on
irrigation dams.

P. 58
MALI, Tondibi, 19-12-1985.
Members of a cooperative working
on a plot of irrigated land.

P. 59
MALI, Tondibi, 03-02-1987.
Transporting the straw from a pre-
vious rice harvest on an irrigated
plot of land run by a cooperative.

P. 60-61
MALI, Bia, 20-12-1985.
Schoolchildren watering a
vegetable garden. The profit
from the sale of the vegetables
will serve to buy school materials
and teach children how to
diversify their food habits.

P. 62-63
NIGER, Ayorou, 14-12-1985.
Carrying salt slabs to market.

P. 64-65
MALI, Gao, 13-02-1987.
Man drinking water from a well.

Migrations

P. 68-69
SUDAN, Kosti, 23-10-1988.
South Sudanese displaced.
Most of the malnourished children
are too weak to walk the 300m to
the feeding centre and have to be
carried there.

P. 71
MALAWI, Kunyinda, 29-06-1991.
Mozambican refugees. Apostolic
religious sect supported by South
Africans.

P. 72-73
ANGOLA, Cubal, 06-06-1994.
Displaced Angolan schoolboy fol-
lowing classes held in the church.

P. 74-75
MALAWI, Chifunga, 25-06-1991.
Mozambican refugees at school.

P. 76-77
ANGOLA, Cubal, 05-06-1994.
Angolan displaced at one of
the feeding centres run by MSF.

P. 78-79
MALAWI, Kunyinda, 27-06-1991.
Mozambican refugees. School-
building.

P. 80-81
SUDAN, Muhageria, 17-11-1988.
South Sudanese displaced
returning from water chores.
They have to share a well with
North Sudanese villagers.

P. 82
SUDAN, Abyei (South Kordofan),
16-12-1988. South Sudanese
displaced at the OXFAM-run
feeding centre.

P. 83
SUDAN, Abyei (South Kordofan),
16-12-1988. South Sudanese dis-
placed. End of a food distribution
at an OXFAM-run nutrition centre.

P. 84
ANGOLA, Cuito, 07-06-1997.
School in a destroyed building.

P. 85
ANGOLA, Cuito, 31-05-1997.
Young mine survivor at the
stadium.

P. 86
THAILAND, Khao-I-Dang,
23-10-1989. Bicycle guard in the
camp for displaced Khmer at one
of the clandestine cinemas where
Hong Kong videos are shown.

P. 87
THAILAND, Sho Klo, 20-03-1991.
Karen refugee repairing his shelter
with leaves.

P. 88-89
THAILAND, Khao-I-Dang,
26-10-1989. Khmer displaced
taking a nap surrounded by
bowls used to prepare traditional
medicine in the hospital for the
mentally ill.

P. 90-91
BANGLADESH, Maricha,
01-06-1992. Rohingya refugee in
a nutrition centre run by MSF.

P. 92-93
MEXICO, Maya Tecum,
27-06-1988. Guatemalan
refugees rehearsing songs for
Sunday Mass.

P. 94-95
INDIA, Madurai (Tamil Nadu),
26-11-1987. Sri Lankan refugees.
A few refugees are allowed to
follow classes in the Indian
school nearby.

P. 96
ANGOLA, Bengo, 14-06-1994.
There are 30,000 Angolan dis-
placed in the camp, together with
800 refugees from Zaïre.

P. 97
THAILAND, Sho Klo, 28-03-1991.
Karen refugee repairing the roof
of his shelter with leaves.

P. 98-99
IRAQ, Said Sadiq (Kurdistan),
29-02-1992. Goods for sale at an
improvised market for Kurdish
displaced.

Bijchriften

P. 6-7
USA, Colorado, 30-04-1986.
Zelfportret in een goederenwagon
op reis door de VS.

Beginnings (Het begin)

P. 20-21
BELGIË, Gembloux, 19-05-1974.
Boeren rooien een bietenveld.

P. 22-23
BELGIË, Maurage, 13-01-1980.
Een technisch assistent wacht op
zijn renner tijdens een cyclocross-
wedstrijd.

P. 24-25
BELGIË, Belœil, 13-07-1980.
Een regenachtige processie.

P. 26-27
BELGIË, Fleurus, 11-04-1982.
Een rollerskategroep tijdens
een parade op een festival.

P. 28-29
BELGIË, Brussel, 27-02-1983.
Een proefkonijn op een schoon-
heidsbeurs.

P. 30-31
BELGIË, Spa, 09-09-1978.
Een danscompetitie.

P. 32-33
BELGIË, Hakendover, 18-04-1982.
Een menigte verlaat een processie
en een openluchtmiss.

P. 34-35
FRANKRIJK, Villard-de-Lans,
11-07-1985. Toeschouwers
genieten van een maaltijd langs
een tijdrut van de Tour de France.

P. 36-37
BELGIË, Fleurus, 11-04-1982.
Kussende jongeren tijdens het
jaarlijkse feest.

P. 38
BELGIË, Binche, 04-03-1984.
Carnaval.

P. 39
ITALIË, Napels, 21-04-1984.
Een begrafenis.

P. 40
BELGIË, Sint-Anna-Pede,
24-07-1982. Een fan wacht op een
voorbijrijdende wielervedstrijd.

P. 41
ITALIË, Pomarico, 12-05-1983.
Wasgoed op de lijn.

P. 42-43
ITALIË, Perugia, 31-08-1982.
Een afwachter ober.

P. 44-45
ITALIË, Napels, 14-04-1984.
Scheperen vertrekken naar Capri.

P. 46-47
MEXICO, Mexico-Stad,
02-06-1986. Olympisch stadion
tijdens een wedstrijd op het WK
voetbal van '86.

Sahel

P. 50-51
NIGER, Tamaske, 21-01-1987.
Vrouwen uit een dorp nemen deel
aan een programma om het land
te stabiliseren, bodemerisatie te
verminderen en waterinfiltratie te
faciliteren om de grondwaterstand
te verbeteren.

P. 53
BURKINA FASO, Tin-Akoff,
06-03-1985. Geitenhuiden
worden gevuld met water uit een
put vlak bij de grens met Mali.

P. 54
NIGER, Koungo Kore, 14-12-1985.
Graanschuren voor de opslag van
gerst.

P. 55
MALI, Taboye, 21-12-1985.
Spelletjes spelen.

P. 56
NIGER, Fari Béri, 27-01-1987.
Herstel van een put geboord door
het Europees Ontwikkelingsfonds.

P. 57
MALI, Tondibi, 03-02-1987.
Vrouwen malen gierstzaden om
maaltijden te maken voor de
mensen van de coöperatie die
aan de irrigatiedammen werken.

P. 58
MALI, Tondibi, 19-12-1985.
Leden van een coöperatie werken
op een stuk geïrrigeerd land.

P. 59
MALI, Tondibi, 03-02-1987.
Transport van het stro van een eer-
dere rijstooft op een geïrrigeerd
stuk land dat wordt beheerd door
een coöperatie.

P. 60-61
MALI, Bia, 20-12-1985.
Schoolkinderen besproeien een
moestuun. De opbrengst van de
groenteverkoop wordt gebruikt
om schoolmateriaal te kopen.
Dankzij de tuin leren de kinderen
ook meer gevarieerd te eten.

P. 62-63
NIGER, Ayorou, 14-12-1985.
Een plaat steenzout naar de markt
dragen.

P. 64-65
MALI, Gao, 13-02-1987.
Een man drinkt water uit een put.

Migrations (Migratie)

P. 68-69
SOEDAN, Kosti, 23-10-1988.
Ontheemde Zuid-Soedanezen.
De meeste ondervoede kinderen
zijn te zwak om de 300 meter naar
het voedingscentrum te lopen en
moeten erheen gedragen worden.

P. 71
MALAWI, Kunyinda, 29-06-1991.
Mozambikaanse vluchtelingen.
Apostolische religieuze sekte
gesteund door Zuid-Afrikanen.

P. 72-73
ANGOLA, Cubal, 06-06-1994.
Ontheemde Angolese school-
jongen volgt lessen in de kerk.

P. 74-75
MALAWI, Chifunga, 25-06-1991.
Mozambikaanse vluchtelingen op
school.

P. 76-77
ANGOLA, Cubal, 05-06-1994.
Ontheemde Angolees in een van
de voedingscentra van Artsen
Zonder Grenzen.

P. 78-79
MALAWI, Kunyinda, 27-06-1991.
Mozambikaanse vluchtelingen.
Schoolgebouw.

P. 80-81
SOEDAN, Muhageria, 17-11-1988.
Ontheemde Zuid-Soedanezen
keren terug van waterwerkzaam-
heden. Ze moeten een waterput
delen met dorpelingen uit
Noord-Soedan.

P. 82
SOEDAN, Abyei (Zuid-Kordofan),
16-12-1988. Ontheemde Zuid-
Soedanezen in het door Oxfam
gerunde voedingscentrum.

P. 83
SOEDAN, Abyei (Zuid-Kordofan),
16-12-1988. Ontheemde Zuid-
Soedanezen. Einde van een
voedseldistributie in een door
Oxfam gerund voedingscentrum.

P. 84
ANGOLA, Cuito, 07-06-1997.
School in een verwoest gebouw.

P. 85
ANGOLA, Cuito, 31-05-1997.
Overlevende van een landmijn in
het stadion.

P. 86
THAILAND, Khao-I-Dang,
23-10-1989. Fietsbewaker in het
kamp voor ontheemde Khmer,
bij een van de clandestiene
bioscopen waar video's uit
Hongkong worden vertoond.

P. 87
THAILAND, Sho Klo, 20-03-1991.
Karen-vluchteling herstelt zijn
verblijfplaats met bladeren.

P. 88-89
THAILAND, Khao-I-Dang,
26-10-1989. Een ontheemde
Khmer doet een dutje, omringd
door kommen die worden gebruikt
om traditionele medicijnen te
bereiden in het ziekenhuis voor
geesteszieken.

P. 90-91
BANGLADESH, Maricha,
01-06-1992. Rohingya-
vluchteling in een voedings-
centrum van Artsen Zonder
Grenzen.

P. 92-93
MEXICO, Maya Tecum,
27-06-1988. Guatemalteekse
vluchtelingen repeteren liederen
voor de zondagsmis.

P. 94-95
INDIA, Madurai (Tamil Nadu),
26-11-1987. Sri Lankaanse vluchte-
lingen. Een paar vluchtelingen
mogen les volgen op een nabij-
gelegen Indiase school.

P. 96
ANGOLA, Bengo, 14-06-1994.
Er bevinden zich 30.000 Angolese
ontheemden in het kamp, samen
met 800 vluchtelingen uit Zaïre.

Légendes

P. 6-7
ÉTATS-UNIS, Colorado,
30-04-1986. Autoportrait dans
un wagon de marchandises
traversant les États-Unis.

Beginnings (Débuts)

P. 20-21
BELGIQUE, Gembloux,
19-05-1974. Fermiers nettoyant
un champ de betteraves.

P. 22-23
BELGIQUE, Maurage, 13-01-1980.
Mécanicien attendant son coureur
lors d'une épreuve de cyclo-cross.

P. 24-25
BELGIQUE, Belœil, 13-07-1980.
Procession sous la pluie.

P. 26-27
BELGIQUE, Fleurus, 11-04-1982.
Groupe de patineuses lors du
défilé d'un festival.

P. 28-29
BELGIQUE, Bruxelles, 27-02-1983.
Cobaye dans un salon de beauté.

P. 30-31
BELGIQUE, Spa, 09-09-1978.
Concours de danse.

P. 32-33
BELGIQUE, Hakendover,
18-04-1982. Foule quittant
une procession et une messe en
plein air.

P. 34-35
FRANCE, Villard-de-Lans,
11-07-1985. Spectateurs profitant
du repas et de la course lors d'un
contre-la-montre du tour de
France.

P. 36-37
BELGIQUE, Fleurus, 11-04-1982.
Jeunes s'embrassant lors de la fête
annuelle.

P. 38
BELGIQUE, Binche, 04-03-1984.
Carnaval.

P. 39
ITALIE, Naples, 21-04-1984.
Funérailles.

P. 40
BELGIQUE, Sint-Anna-Pede,
24-07-1982. Supporter attendant
le passage d'une course cycliste.

P. 41
ITALIE, Pomarico, 12-05-1983.
Séchage du linge.

P. 42-43
ITALIE, Pérouse, 31-08-1982.
Serveur en attente.

P. 44-45
ITALIE, Naples, 14-04-1984.
Navires en partance pour Capri.

P. 46-47
MEXIQUE, Mexico DF,
02-06-1986. Stade olympique
lors d'un match de la Coupe du
monde 1986.

Sahel

P. 50-51
NIGER, Tamaské, 21-01-1987.
Villageoises participant à un
programme visant à stabiliser les
sols dans le but de réduire l'érosion
et de faciliter l'infiltration de l'eau
pour élever le niveau des nappes
phréatiques.

P. 53
BURKINA FASO, Tin-Akoff,
06-03-1985. Remplissage
d'outres avec de l'eau d'un puits,
près de la frontière malienne.

P. 54
NIGER, Koungo Koré, 14-12-1985.
Greniers à mil.

P. 55
MALI, Taboye, 21-12-1985. Jeux.

P. 56
NIGER, Fari Béri, 27-01-1987.
Réhabilitation d'un puits foré
grâce au Fonds européen de
développement.

P. 57
MALI, Tondibi, 03-02-1987.
Femmes broyant du mil pour
fournir des repas aux membres
de la coopérative travaillant sur
les barrages d'irrigation.

P. 58
MALI, Tondibi, 19-12-1985.
Membres d'une coopérative
travaillant sur une parcelle de terre
irriguée.

P. 59
MALI, Tondibi, 03-02-1987.
Transport de la paille d'une
précédente récolte de riz sur
une parcelle irriguée gérée par
une coopérative.

P. 60-61
MALI, Bia, 20-12-1985.
Écoliers arrosant un potager. Le
bénéfice de la vente des légumes
servira à acheter du matériel sco-
laire et à apprendre aux enfants à
diversifier leur alimentation.

P. 62-63
NIGER, Ayorou, 14-12-1985.
Transport de plaques de sel au
marché.

P. 64-65
MALI, Gao, 13-02-1987.
Homme buvant l'eau d'un puits.

Migrations

P. 68-69
SOUDAN, Kosti, 23-10-1988.
Déplacés sud-soudanais. La plu-
part des enfants sous-alimentés
sont trop faibles pour parcourir
les 300 mètres qui les séparent
du centre nutritionnel et doivent
être portés.

P. 71
MALAWI, Kunyinda, 29-06-1991.
Réfugiés mozambicains. Secte
apostolique soutenue par des
Sud-Africains.

P. 72-73
ANGOLA, Cubal, 06-06-1994.
Écolier angolais déplacé suivant
les cours dispensés dans une église.

P. 74-75
MALAWI, Chifunga, 25-06-1991.
Réfugiés mozambicains à l'école.

P. 76-77
ANGOLA, Cubal, 05-06-1994.
Déplacés angolais dans l'un
des centres nutritionnels gérés
par MSF.

P. 78-79
MALAWI, Kunyinda, 27-06-1991.
Réfugiés mozambicains.
Construction d'une école.

P. 80-81
SOUDAN, Muhageria, 17-11-1988.
Déplacés sud-soudanais revenant
de la corvée eau, contraintes de par-
tager un puits avec des villageois
nord-soudanais.

P. 82
SOUDAN, Abyei (Kordofan
méridional), 16-12-1988.
Déplacés sud-soudanais au centre
nutritionnel géré par OXFAM.

P. 83
SOUDAN, Abyei (Sud Kordofan),
16-12-1988. Déplacés sud-
soudanais à la fin d'une distribu-
tion de nourriture dans un centre
nutritionnel géré par OXFAM.

P. 84
ANGOLA, Cuito, 07-06-1997.
École dans un bâtiment en ruines.

P. 85
ANGOLA, Cuito, 31-05-1997.
Jeune survivant des mines dans
un stade.

P. 86
THAÏLANDE, Khao-I-Dang,
23-10-1989. Gardien de bicy-
clettes dans un camp de déplacés
khmers, devant l'un des cinémas
clandestins qui projettent des
vidéos hongkongaises.

P. 87
THAÏLANDE, Sho Klo,
20-03-1991. Réfugié karen répa-
rant son abri avec des feuilles.

P. 88-89
THAÏLANDE, Khao-I-Dang,
26-10-1989. Déplacé khmer
faisant la sieste parmi les bols
utilisés pour préparer les remèdes
traditionnels dans l'hôpital pour
malades mentaux.

P. 90-91
BANGLADESH, Maricha,
01-06-1992. Enfant réfugié
rohingya dans un centre
nutritionnel géré par MSF.

P. 92-93
MEXIQUE, Maya Tecum,
27-06-1988. Réfugiés guatéma-
lèques répétant des chants pour
la messe du dimanche.

P. 94-95
INDE, Madurai (Tamil Nadu),
26-11-1987. Réfugiées
sri-lankaises. Quelques réfugiés
sont autorisés à suivre les cours
dans l'école indienne voisine.

P. 96
ANGOLA, Bengo, 14-06-1994.
Le camp abrite 30 000 déplacés
angolais ainsi que 800 réfugiés
zaïrois.

Colophon

TEXT

Rik Van Puymbroeck
John Vink

IMAGES

© John Vink

IMAGE EDITING

John Vink
Printer Trento, Italy

TRANSLATIONS

Elise Reynolds
Anne-Laure Vignaux

COPY EDITING

Jan Haeveryans
Isabelle Piette
Derek Scoins

PROJECT MANAGEMENT

Stephanie Van den bosch

DESIGN

Johan Jacobs

ART DIRECTION

Natacha Hofman

PRINTING & BINDING

Printer Trento, Italy

PUBLISHER

Gautier Platteau

HANNIBAL
BOOKS

ISBN 978 94 6494 188 3
D/2025/11922/13
NUR 653

© Hannibal Books, 2025
www.hannibalbooks.be

All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any other information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the publisher.

Every effort has been made to trace copyright holders for all texts, photographs and reproductions. If, however, you feel that you have inadvertently been overlooked, please contact the publisher.

DOC
BURGER
DIN

TES
-DOC
DIN

SUPER-HOT-DOC

BARBE A PAPA
POMME D'AMOUR
POP-CORN

